

Brassóban, Nagy-szörény-utca sarkán
Papp Ferencz bútorkészítőnél
hol a szerkesztő hétköznapiakon délelőtti
9—11 óra között,
és Bolonya, mester-utca 325. sz. alatt
hol minden délután találhatók.
A ap szellemi részét illető minden közle-
mény, valamint az
előfizetési pénzek és hirdetések
bérmentesen ide küldendők.
Nagy-küküllőmegyei érdeklő közlemények
Horváth László
írasszerkesztőhöz Segesvárra küldendők,
kis-küküllőmegyei érdeklő közlemények
Gyöngyösi István
írasszerkesztőhöz Dicső-Szt.-Mártonba.

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

helyben házhoz hordva vagy vidékre po-
tán küldve
Egész évre 7 frt, félévre 3 frt 50 kr
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETESEK DÍJA:

4 hasábos gármond-sor vagy annak helye
5 kr. (1—10 sor 50 kr, Nagyobb és több-
szöri hirdeteknél kedvezmény.)

Minden egyes hirdetés után külön 30
kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyilttéri közlemény sora 10 kr.

Hirdetések és Nyiltt-ter előre fizetendő

Kéziratok vissza nem adatnak
közölni.

MEGJELENIK HETENKENT HARÓMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban. Budapest: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát, Bécsben: Daube G. L.
és társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelike Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s társa hirdetési irodájában.

103-ik szám.

Brassó, Kedd, szeptember 10-én.

V. évfolyam. 1889.

A hazai ipar emelése.

(Befejező közlemény.)

A gyáripár létesítésétől elválaszthatatlan
a piacz kérdése. Sőt megfordítva, a gyáripár
létesítésének alapja a piacz. E tekintetben ha-
zánk a lehető legkedvezőbb viszonyok között
van. Egyrészt itt van a hazai, másrészt az oly
nagy keleti piacz, mely utóbbin való dominá-
lásra hazánk fekvése a lehető legelőnyösebb.
A főszlyt azonban a belfogyasztásra fektetjük.
És itt mit tapasztalunk? A belfogyasztás ha-
zánkban oly nagy, hogy azt nemcsak hogy
nem fedezheti a beltermelés, hanem ellenkező-
leg tulnyomólag a külföld. Így — pl. 1888-ban
— a külföld behozatala hazánkba 465,576.863
frt volt. oly összeg, mely csak részben is az
országban maradv, rendkívüli mértékben emel-
né közgazdasági helyzetünket és néplünk anyagi
viszonyait. S ha kutatjuk, hogy ez összegben
oly cikkek, melyek itthon már termeltek,
vagy előnyösen volnának termelhetők, mily mér-
tékben szerepelnek, úgy találjuk, hogy ez összeg-
ben szerepelnek italok 18,635.382 forinttal, ele-
delek 6.841.050 firttal, esztergályos s faragóanya-
gok 413.395 firttal, festő és cserzőanyagok
1,758.024 firttal, len, kender s jutaanyagok
30,233 356 firttal, gyapjúárak 45,637.449 firt-
tal, selyemárak 27,285.000 firttal, ruházatok,
fehérnemű s pipereárak 26,411.661 firttal, ke-
fekötő s szitaárak 865.790 firttal, szalma- s
láncsárak 467.280 firttal, papiros 6,779.145
firttal, bőr s bőrárak 29,101.660 firttal, szűcs-
árak 3,210.400 forinttal, fa- és csontárak
8,833.997 firttal, üveg 2,375.570 firttal, agyag-
árak 3,164.376 firttal, vasárak 15,913,494 firt-
tal, gépek 6,740.704 firttal, mű- s hangszerek
26,625.310 firttal, gyertya- s szappan 1,801,652
firttal, gyujtószerk 1,654.500 firttal, azaz a
behozatal hazánkba oly iparcikkekben, melyek
itthonn és készíthetők volnának, az utolsó év-
ben még mindég 259,404.880 frtot tett ki.

Első sorban tehát ennek fedezésére kell
törekednie a honi iparnak, mert általános
elismert tény, hogy egy állam csak akkor le-
het hatalmas és gazdag, ha anyagilag, gazda-
ságilag független. Már pedig e számok eléggé
igazolják, hogy hazánk fogyasztása a külföldre
van utalva, a mi egyuttal azt is bizonyítja,

hogy a hazai piacz elég nagy s hálás hazai
ipar teremtésére.

A belső piacz mellett a nagy gyáripár-
nak a kivitelt is figyelembe kell vennie. Itt
áll nálunk első sorban a kelet óriási piacza,
melyet már többször volt alkalmunk ismertetni.
Kivitelnk a keletre alig számít, mindössze
(Boszniát s Hercegovinát is beleszámitva)
ugyanazon iparcikkekben, a melyeket a be-
hozatalnál felsoroltunk, a lefolyt évben tett
9,638.348 frtot, oly összeget, a mely a kelet
óriási szükségletével szemben még figyelembe
sem jöhet.

E számok tehát kétségbevonhatatlan bi-
zonyítékai annak, hogy Magyarország hálás
tere még az ipari vállalkozásoknak. Mert hány
számbavehető gyárunk van összesen? A gyár-
vizsgálatokról szóló hivatalos jelentések alap-
ján 938. E gyárak megoszlának az ország kül-
lönböző vidékein s így van az aradi kereske-
delmi s iparkamarai kerületben 50, a brassói-
ban 105, a budapestiben 308, a debreczeni-
ben 44, fumeiben 10, kassaiban 125, kolozs-
váriban 40, miskolcziban 45, pécsiben 12,
pozsonyiban 74, soproniban 60 és temesvári-
ban 65, azaz legnagyobb gyáripára van a fő-
városon kívül a felvidéknek és Erdélynek és
itt is Erdély keleti részének, tehát ezen vidé-
kek legalkalmasabbak a gyáriparra nézve.

Azonban ha behatóbban vesszük szem-
ügyre ezen 938 gyárat, azt találjuk, hogy
ezek nem mind olyanok, melyek a kérdés
alatti ipari szempont alá esnek; ezek között
van 144 malom, 98 szeszgyár, 66 fűrésztelep
és 131 ipari szempontból számításba nem jö-
hető gyár (mint könyvnyomda, sörfőző stb),
tehát összesen 439 gyár, melyek inkább me-
zőgazdasági szempont alá esnek, úgy hogy
marad összesen az egész országra 499 gyár-
telep, a mi pedig vajmi kevés.

A kimutatott 439 gyár azért nem jöhet
itt számításba, mert azok a mezőgazdasági ter-
mékek értékesítésére állítottak s mert sem ki-
viteli, sem behozatali cikkekink között ezeknek
készítményeire nem reflektáltunk.

Sajnos viszonyaink igazolják, hogy pl.
144 malommal s 98 szeszgyárral szemben az
egész országban van 63 gyártelep, mely fonás-
sal és szövással foglalkozik, holott textilárak-

ért évenként 129.569.466 frt megy ki tőlünk
külföldre.

Ezen behozattal szembeállítva ugyan-
ezen cikkek ugyanaz évi kivitelt, körülbe-
lől megkapjuk azt az összeget, melyet a bel-
földi textilipar termel, bár ez még megköze-
lítőleg sem pontos, miután idegen árak itt ho-
nosítottatván, mint hazai gyártermékek ki-
innen. De eltekintve ettől is, azt látjuk, hogy
a különbözet még 77,578 866 frt marad, vagyis
ily összegre lehetne még hazai gyáraknak ha-
zai piaczon textilipari cikkekkel üzleteket
kötni. Ezt csak egyetlen példa gyanánt akar-
tuk felhozni, bár ismételnk, hogy a tényleges
különbség még nagyobb, mire nézve elég pl.
selyem- s selyemáru-kivitelnket felhozni, mely
1888-ban 25,219.131 firttal szerepel, holott az
évi összes selyemtermelésünk csak 56.800
frt volt, s mert selyemáru gyáraink nincsenek,
a többi mind külföldi áru volt. Hasonlókép
állunk az iparnak csaknem minden ágával. De
nem statisztikát akarunk itt adni, hanem csak
futólag reámutatni a teendőkre.

Hátra volna még a hazai piacz szükség-
képeni lefoglalása. Erre nézve is áll az, hogy
nincs elég tőke. A gyáros nem állíthat bizo-
mányi raktárakat országsszerte, nem alkalmaz-
hat ügynököket és utazókat. Már pedig ma az
árut kínálni kell, szembe kell nézni a verseny-
nyel. Iparunknak nem szabad a hazafiságra
számítani, hanem versenyezni kell árban és
minőségben. A termelést modernbbé kell tenni.
Haladni kell a korral. — Hazafiságra csak
egyenlő körülmények között szabad számítani
s itt csakugyan hazafias kötelessége a közön-
ségnek, az egyenlő ár és minőség tekintetében
a hazai ipart előnybe vonni.

Van még egy nagy hibája iparunknak,
mely bénítólag hat reá: a közvetítő kereske-
delem mellőzése. A mi gyárosunk termelő s
kereskedő egy személyben akar lenni. Ez nem
lehet. Ez már is nagyon megboszlta magát.
A gyáros legyen csak termelő s bizza az el-
adást a kereskedőre, kinek ez szakmája. Így
két elem fog gyarapodni: az iparos és keres-
kedő, — mindkettő fontos tényezője a köz-
gazdasági életnek.

A hazai piaczot csak úgy hódíthatjuk
meg, ha ügyes és hazafias kereskedői osztály

A „BRASSÓ TÁRCZAJA.”

Örményországai élet.*)

— A falusi élet hagyományból.

A mi falusi embereink mondják:

Isten, Ádám eleste után, angyalt küldött, hogy
ez tanítsa meg az első embert földmívelésre. Midőn az
angyal azon tanakodott, hogy melyik állatot fogja be
az ekéhez, ezek egyike így bögött: jész, jész (én); az-
ért jész (ökör) nevet kapott.

Mária azután, hogy Egyiptomba futott az isteni
kisdéddel, megfürösztötte Jézust; azon háznál, hol a
szent család szállva volt, gyermekek is voltak; ezek
alig érintették meg a fürdővizet, azonnal megfihéred-
tek. Látta a nagyanya hogy mily csodálatos módon
fihéredtek meg unokái, azért gyapotot vett elő, és evvel
fogta fel az alvó Jézus arcáról az izzadságot; a gy-
apotot azután kiszűrte egy kis edénybe . . . és eltette.
Idő múlva e kis edény egy örmény egyházi személy
kezébe került, ki azt Ecsmiádzinbe vitte; evvel esi-
nálták az örmények a »meron« t (chrismi). A falusi
örmény hiszi, hogy a meronban (bérmlá-kor hasz-
nált szent olaj) Krisztus izzadsága van.

*) Az E. M. K. E. szamosujvári közgyűlése alkalmából
a Szamosujvárt megjelenő »Armenia« igen díszes ünnepi szá-
mot adott ki. Ebből vesz zük ki ezen közleményt, mint mutat-
ványt az örmény irodalomból.

A császárszakáll mellett haladt Krisztus, de ez
nem szívesen látta urát; azért átok fogta. E virág
nyaka azóta görbe és élete csak három napig tart.

Az örökzöld mellett haladt Krisztus, és ez magát
maghajtva, imáda alkotóját. Urunk megáldotta e nö-
vényt; az örökzöld nem hervad el.

Meg akarta Krisztus nézni az öszvért, de ez
állával félre taszította; e naptól kezdve nem csikózik
az öszvér.

Szállást kért Krisztus egy háznál, az asszony
kelletlenül fogadta be; de a férj, ki nem sokára haza
jött, nemcsak vidor arcot mutatott, hanem jól meg
is vendégelte. Éjfél tájban nyugtalankodni kezdett a
kis gyermek. A szülők mindent elkövettek, hogy a
gyermeket lecsendesítsék; de mert fájdalma nőttön-nőtt,
még jobban sirt. Krisztus erre ölébe vette a gyerme-
ket, és egy imát mondva, meggyógyította. Az örmény
anyák, h gyermekük sirnak-rinak éjjelenként, most is
mondják ez imát.

Judas elárulván Krisztust, elment, hogy akaszsa
fel magát. Sietve-sietett, hogy mikor Krisztus szét-
rontja a poklot, ő is üdvözülhessen. De az ördögök
megtudták szándékát; azért lábai alá bujtak és há-
rom napig vállakon tartották, hogy meg ne fulladjon.
Az áruló végre önmaga fojtotta meg magát, de már
későn. Krisztus akkor már feltámadott.

Czigányok készítették a keresztfeszítéshez szük-

ségelt szegeket; de loptak a vasból; ezért átok érte
őket; hazátlan-házatlanul bolyognak szerteszét.

Hét hegyből vett az Isten földet és hét folyóból
vizet — és gyurmából (sár, örményül sághách) alkotta
Ádám testét a maradékból pedig az aranyat — és
az emberek szeretik a főöslegest. Épen mikor Isten
Ádám fejét idomította, közeledett ehhez a ló és mi-
helyt megtudta, hogy egykor Ádám megüli, megrugta
és elfutott. A ló patája Ádám lábát kimélyítette. Min-
den ember lábán meg van e mélyedés.

Midőn az Atya-Isten már megalkotta Ádámot,
ennek gondviselését a Fiu-Isten vállalta magára, a
Szent-Lélek pedig lelket és életet adott neki.

Isten szerette Ádámot; egy főangyal ellenben iri-
gyelte annak sorsát. — »A regnapi féreg nálamnál
jobban szeretettetik« — mondá a főangyal és esztelen
indulat vett rajta erőt; nem teljesíté a tiszteletet,
melylyel teremőjének tartozott. Isten levettette ezt az
angyalt és társait az égből; — ezekből lettek az ör-
dögök.

Megesküdött a sátn, hogy Ádámot is az ő sor-
sára juttatja; a kigyó képében hozzá közeledett és
rábeszélte, hogy egyék a tiltott fának gyümölcséből.
Nem ment le a gyümölcs, hanem torkán akadt; de
erőlködve mégis lenyelte a vétek ezen oltóját. Most is
ot a kinövés az ember nyeldeköljén, mely Ádám-al-
májának neveztetik.

Azon nap, midőn Ádám a paradicsomból kiüze-
tett, ment le első ízben a nap. Ádám még nem szo-
tt, ment le első ízben a nap. Ádám még nem szo-

veszi azt kezébe, ha úgy mint másutt is, a nagy gyáros egy nagy kereskedőház részére dolgozik, ez főközlleteket, bizományi raktárakat tart országszerte, ügynökökkel, utazókkal, bir, hitelt nyújthat, mire maga a gyáros nem képes. Ennek azonban ismét első feltétele az olcsó pénz s második feltétele a termelés fokozása, mert gyáraink mai helyzetében e cél elérhetetlen, nem termelnek eleget. Az állami felügyelet alatt álló intézményeknek, katonaságnak kényszerítése, hogy kizárólag hazai ipart vegyenek igénybe, jótékony hatását nem fogja eltéveszteni.

A mi végül a keleti kereskedelem emelését illeti, arra nézve már elmondtuk véleményünket. Teljes mintaraktárak, a piaci viszonyokkal és helyzettel ismerős, mozgékony, ügyes ügynökök vezetése alatt, esetleg áruaktárak, az egyetlen eszköz, mely itt célra vezet.

Itt azonban mindenekelőtt áll a kelet piacainak alapos tanulmányoztatása s a hazai szakkörökkel való részletes megismertetése.

Örömmel értesültünk itt arról az üdvös kezdeményezésről, melyet nagy kereskedelmi miniszterünk, Baross Gábor e téren is tett, midőn újjászervezte a budapesti kereskedelmi múzeum meg nem felelő szervezetét, egyuttal keleti kereskedelmi utazók alkalmazását rendelte el. Baross itt is igazolta széles, mindent felölelő látókörét, s évtizedek mulasztásait igyekszik most helyrehozni. Belátta, hogy a keleti piacot nem lehet Budapestről meghódítani, hanem oda kell menni a keletre.

Az utazói intézményt csak kísérletnek tekintjük, mert a kelet viszonyai ferre kevésbé alkalmasak, oda állandó ügynökségek és mintaraktárak kellenek.

Azonban a fődolog a kezdet s erre ez is jó. Megfogjuk ismerni a keletet s megismerve, meg is becsülni: garancia erre a nagy kezdeményező, Baross Gábor kereskedelmi miniszter ur, kinek miniszterségével eljött végre a tett korszaka.

Be l f ő l d.

Brassó, szept. 9. (Szász egyetemi közgyűlés). A szász universitás közgyűlését gróf Bethlen András főispán és szász gróf mára hívta össze. Reggel 10 órára meg is jelentek a tagok teljes számban, kiket az elnöklő gróf rövid beszéddel üdvözölt, melyben viszszaállítást vetett a lefolyt egyetemi évre. E gyűlés megalakította az igazoló bizottságot.

A jövő ülészak.

Még jó időbe kerül, míg Magyarország választott, kinevezett és született törvényhozói munkához fognak. A pártok fejei is még nyugszanak, klimatikus gyógyhelyzetben tartózkodnak s általában pihen a polémia és a politikai szóváltás.

Még a hírlapok is, legyenek bár még oly buzgó, vagy tulbuzgó orgánusai a pártoknak s pártszervezeteknek, még a hírlapok is monologokat tartanak kü-

kott meg a sötétséggel — és elaludt. Álmában a keresztet látta Krisztust. »Kereszt, segíts rajtam« kiáltással felébredt. Ádám ezen álma az örmény abc »chács okueá incz«-ra emlékeztet. Sötét volt, sirt midőn felébredt az első ember; de a sátán bátorította őt, hogy hoz ő világosságot, ha Ádám is viszonozza e tettét valamivel. Ez tehát az ördög tanácsolásra kezével a köre üt s »mit én csináltam, tiéd legyen« szavakkal neki adja kéziratát.

— Ujra beáljott az éj és sötétség borította az egész világot. A vigasztaló sátán mondá, hogy kövesse őtet; már hajnalodott, midőn a sátán Ádámnak világosságot akart hozni — és e naptól kezdve a korány idején egy csillag tűnik fel az egen. . . És azóta valamint a hajnalcsillag, úgy a sátán is »Lucifer«-nek nevezetik.

Hollóvá változott a sátán és más hollóval verekedett, mi közben ennek nyakát egy fekete, éles kővel levágta. Kain is ilyen kővel vágta el Ábel nyakát. A falusiak, kik a kővát sátán teremtvényének nevezik, a hol csak látják e követ, dirib-darabra törlik azt.

Cziprus-fából készítette Noé bárkáját. Fához ültödvé kilyukadt a harka és a kigyó úgy kitöltötte a lyukat, hogy egy csep viz se hatolt bele. Noé megakará őt jutalmazni és miután megütötte, hogy a kigyó legjobban a vért szereti, a szunyognak meghagyta, hogy szerezzen vért. A szunyog embervért vitt Noéhoz, de a fecske megtámadta és nemcsak a vért vette el tőle, hanem még nyelvével is kitépte. A szunyog mivel nyelv nélkül tért vissza Noéhoz, mit sem szólhatott. A kigyó e naptól fogva a fecske fészke után leselkedik; azért készíti a fecske a fészket az emberek háza közelében.

lönben vitás témák fölött, és a monologok mindig sze-
lidebbek, mint a dialogusok. Mindamellett ha jól figyelünk, már ma tisztán hallhatunk oly hangokat, melyekből következtetést vonhatunk a legközelebbi ülészak jellemére. És e hangok lágyak, békések, sokat ígérők.

Igy mindenekelőtt a mi kormánykörökből a miniszteriumnak az országgyűlés elé leendő terjesztés végett előterjesztett javaslatairól hallatszik, alkalmas arra, hogy a szabadelvű párt reményét emelje, az ellenzéki hullámokra csilapító olajat öntsön. Mindenekelőtt be lesz váltva Tisza miniszterelnök azon ígérete, hogy a jövő 1890. évre deficitmentes költségvetés fog az országgyűlés elé terjesztetni.

És pedig a miniszterelnök, akkor a pénzügyeknek is ideiglenes vezetője, ezt ez ígéretet nem mint feltétlent tette, hanem elővigyázatosan; mint mindig, ha szól, azon fenntartással, hogy mi rendkívüli sem tolul az ő jóakarata s ennek érvényesítése közé. Már pedig elég sok rendkívüli jött közbe s hogy csak egy igen szomorú esetet említsünk, az aratás igen rossz volt, annyira, hogy több vidéken notorius inségtől kell félni.

A mi pedig a kormány nagy tetteire különös fényt vet, az azon körülmény, hogy az államháztartásban az egyensúly semmiesetre sem mesterségesen, a nemes és hasznos állami kiadások rovására lesz kényszerítve, hanem inkább teljes figyelembe vannak véve a reformok s a költségek, melyeket azok természetszerűleg megkívánnak. A kiadási rovat meg van állapítva a nélkül, hogy az egyes szakminiszterek és a pénzügyminiszter között a legcsekélyebb trictio történt volna. Hiszen Weckerle maga is par excellence modern államférfi, lelkesült minden európai reformért.

Ennyit arról, mi a kormányt s vele mindenestre a szabadelvű pártot illeti. A mi az ellenzékét illeti, annak részéről is kellemes hangokat hallottunk, melyeket a jövő ülészak alatt előreláthatólag hallatni szándékozik.

Igy péld. a mérsékelt ellenzék egyik organuma a napokban határozottan tiltakozott egy, pártja jövő magatartásának szentelt cikkben az ellen, hogy gróf Apponyi s azok, kik vezetését követik, normális viszonyok közt a legerősebb hangnemhez nyulnának, vagy hogy a miniszterelnök elleni személyes ellenzéki-ségből annyira mennének, hogy saját programjuknak is megfelelő reformokat is megtámadjanak csupán azért, mert azokat a kormány hozza szönyegre.

Többet Tisza sem kívánhat.

Ha a politikai okossággal, és a törvényhozási komolysággal összeegyeztethetőnek találják, ám folytassák az ellenzéki szónokok Tisza ellen izléstelen, személyes támadásait folytonos alkalmazását, csak a tárgyalás rendes menetét ne gátolják s ama parlamentbe nem való botrányokat ne segítsék elő, melyek aztán magára a parlamenti illemre vetik árnyékukat. A közgazgatási reform bizonyynyal fel fogja kelteni a szélsőbal legnagyobb érdekét. Annak tárgyalásakor illendőség szerint szövetkezhetik-e vele a mérsékelt ellenzék s köteles lehet-e botrányokat támogatni oly reformok meghusítása végett, melyeket, mint állítja, erősebben s őszintebben óhajt, mint maga a kormánypárt?

Bir-e az oppositio egyáltalán a legcsekélyebb látogatásával is a létjogosultságnak ama igazságügyi reformokkal szemben, melyeket Szilágyitól várunk? Bizonyynal nem.

Igy tehát bizton várhatni, hogy a jövő országgyűlési ülészak magatartása méltóságteljes lesz, a mi mindég megérdemli, hogy nagy megnyugvással regisztráltsák s mindenestre élvezetes előzét adja az országgyűlés legközelebbi törvényhozói működésének.

Román lapszemle.

Volt idő, nem is nagyon régen volt, midőn a nemzetiségi matadorok a hiveket ilyenformán biztatták iskola-építésre, tanítók fizetésének jobbitására: »Testvérek, ennek meg kell lenni, mert ha nem teszik meg: az állam fog iskolákat építeni, abba magyar tanítót állítani. Ez aztán nagy veszedelem lenne, mert gyermekeitek elmagyarosodnak és azután őseitek hitét is odahagyják s lesznek katolikusok, lutheranuskok, kálvinisták. Ti kipusztultok őseitek földjéről, melyet azok vérről szereztek meg az ellenségtől. Ne feledjétek, hogy ti a dicső románoknak vagytok utódai.«

Addig beszéltek ilyen hangon, míg a poporu romanu neki buzdukt és nagy megerőltetéssel fedél alá teremtett egy egy épületecskét, melynek első szobája tanteremnek, utolsó szobája tanítói laknak volt szánva. A pitvart közösen használták volna. Azonban a poporu elfeledte a veszedelmet, el római eredetét, elfeledte az új épületet bevakoltatni, padlóztatni, ablakozni és butorozni. Ott hevert az új épület pusztán, szánandó állapotban, de azért úgy hitták, hogy scóla.

Az iskola tehát megvolt, de hol a tanító? Majd ha elkészítik egészen az iskolát, akkor majd meglátják, mit ad az Isten. — Cerva da Dumăneau!

Igy elteldegelt 10—15 év. A kir. tanfelügyelő is belefáradt az irkálásba, sceunu skolastiku is örvendett a parintével — lelkeszszel — együtt, ha nem háborgatta őket a tanfelügyelő.

Azonban mindennek van vége, a minek kezdete volt. Az új iskola is valaha elkészült, de a tanítói lak még most is úgy maradt. Tanító is került, a ki legkevesebb fizetést kért és valamelyik gazdánál meghuzta magát a késő ősztől a kora tavaszig. Fizetésről szó sem volt; boldog volt, ha egyharmadát megkapta s aztán sa ne vedemu sanatosi — Isten veletek! Ugy elment, hogy hírét se hallották. Ha a tanfelügyelő küldötte a megkeresést, hogy az illető okmányait küldjék, mert az orsz. tanítói nyugdíjba be kell a tanítót szerezni, a válasz volt, hogy a tanító eltávozott, átment Romániába. Ezzel az iskolaszék megszabadult a tanfelügyelőtől.

És ki tudná leírni, hogy hány ilyen eset fordult elő minden évben a »Gazeta« 3 országában? Nyomomoruságos állapot, de azért, ha az állam elvégre megelégette az ilyen népoktatást és állami iskolát állított az ilyen falvakra, ki jajgatott rettenetesebben, mint a »Gazeta«, »Tribuna«, és »Telegraf«, hirdette ország-világnak, hogy milyen jó iskola volt a községben, és az állam oda mégis iskolát állított, hogy a natio nyelvét onnan kipusztítsa.

Hanem az állam is egyszer azt találta mondani, hogy most néhány évig szünetet tartok, nem építek új iskolát. — A felekezeti nemzetiségek erre nagyot lélekzettek. Csakhogy, hála istennek, elmúlt a veszedelem. Az államnak nincs pénze, na nekünk még kevesebb, tehát jó éjszakát népoktatási törvény! Van vacatio, beszélhet most már a tanfelügyelő.

Egyszer azonban csak összeszedi magát a magyar társadalom, egyetbe verődik, elnevezi egyetét Emkének. Hát ez mi? Támad erre nagy riadalom a Dimbovieza mellett. Ugy hitták, hogy román irredenta; de Bretiano elküldötte az urfikát Párisba, franczianyelv tanulásra.

Ide haza még hallani sem akartak az irredentával való érintkezésről, mert valaki azt találta mondani, hogy érti a vakond kivágásának nagy mesteriségét. Lön erre csendesség, az Emke részéről pedig hangyaszorgalom, gyűjtés, sürgös-forgás. Odaát gunyolódta az Emkével, minden kigondolható csuf nyelven, az Emke pedig gyűjtött s aztán hozzáfogott az építéshez.

Erre is jutott egy-egy sületlen élcz Brassóból, Szebenből, hanem mikor arra ébredtek, hogy az Emkének 4 száz ezer frtnyi tőkéje van öt év alatt, hogy gróf Kuun földesurrá tette az Emkét 2500 hold birtokban, ez aztán nem volt tréfa. Most már nem az élcz, hanem ismét a jajgatás járja. Az állam helyett az Emke s ebben a magyar társadalom fenyegeti végveszéllyel még Balázsfalvát is.

Veszélyes portéka ez az Emke, Nosza románok nu ve lasati, ne hagyjátok magatokat. Elő a zsebből a legutolsókracezart is román culturára, román iskolára veszélyben forog a nemzeti lét!

Lám, mire jó az Emke! Most már vele ijesztgetve, buzditják adakozásra a poporut. Hát a poporul mit csinál ennek hallására? Talán megijedt a magyar szótól? Eszeágában sincs, sőt szeretné államossittatni iskoláját, de erre meg a tanfelügyelő azt feleli: Nu se póte. Nem lehet.

Nem jó fegyvereket használnak népük felvilágosítására az irástudó románok. Még a gyermek is megszokja, ha a mumust sokszor emlegetik. Ne e magyar nyelv legyen a puska, meg az ágyu, hanem a kultúra szükségessége, mert annyi szent igazság, hogy a magyar nyelvtől nem riad vissza a poporu. Oda adnak minden iskoláját az államnak, csak szabadulhatna a rovástól, az oruncatól.

Czenkalj.

Irodalom.

Irodalmi hírv. Koós Ferencz kir. tan. tanfelügyelő s lapunk főmunkatársa, »E'etem és em'ékeim« című men két vaskos kötetre terjedő munkát rendez saját alá, mely decemberben fog megjelenni. Addig, míg bővebben szólhatnánk e műről, jelezni kívánjuk csak, hogy ez igen sok új, eddig még ismeretlen részletek fog tartalmazni a szabadságharcz és emigráció idejéből. A mű 50 iv terjedelmű lesz.

Az igazságügyre vonatkozó rendelkezések, a kir. kuria és a pénzügyi közigazgatási bíróság teljes üléseiben hozott döntvényeknek gyűjteménye. 1889 évi folyam. Ráth Mór adja ki ezen, jogászok s pénzügyi körök nézve nagybecsű gyűjteményt. Most jelent meg a 9—15. ize, mely mintákat tartalmaz. Előfizetés ára a mintákkal is ellátott teljes utasításnak 1 fr. 20 kr. — BCU Cluj-Napoca.

Nevezetesebb bűnesetek. Ezen czímen Kosutány Géza hírneves kriminalistánk ismerteti a nevezetesebb bűneseteket.

Hazánkban a kriminalistika alig ismeretes még, míg a német irodalomban már magas helyet foglal el. E művel szerző a jeget akarja megtörni, s az irodalom ezen ágát is meghonosítani. Kitűnő toll, magyaros nyelvezet s szép előadás jellemzi a most megjelent első kötetet, mely „Erny György megviláskoltását” tárgyalja.

Kiadója Lampel Róbert udv. könyvkereskedése Budapesten. E kötet ára 1 frt.

A jogász-közönség s rendősi tisztviselők bizonyára szívesen fogadják e vállalatot.

Az Építési tanácsadó című füzetes vállalatból, Gonda Béla műszaki tanácsos és műegyetemi magántanár e közérdekű művéből megjelent az 5. ik füzet, a mely magában foglalja mindazon részletes építési feltételeket, a melyek az építésnél előforduló föld- és sziklamunkáknál, az árvédelmi töltések építésénél, mederbővítési, kőbányai munkáknál, a kőraktárnál, kőműves és kőfaragó munkáknál zsinórmértékül szolgálnak. A füzethez az új országház távlati és alaprajza van csatolva. Az építési tanácsadó megjelenik 2 ives füzetekben. Egy füzet ára 30 kr. Előfizetni szintén lehet rá és pedig egy évre (18 füzetre) 5 frt 30 krral, félévre 2 frt 79 krral. Az előfizetés vagy megrendelés ifj. Nagel Ottó könyvkiadóhivatalába Budapestre Muzeum-körut a Nemzetisínház bérházába küldendő.

A csángó vértanúk szobra.

A szabadságharcban vértanui halállal kimúlt 57 hétfalusi csángó testvérnek (köztük egy ág. ev. magyar lelkész) emeljünk Csernátfalú piaczn emlékoszlopot. Adakozzunk e hazafias célra. Adjunk csángó testvéreinknek egy kincset általa, melyet meg fog becsülni nemzedékről-nemzedékre, a mely tanító-mestere lesz a hazafiságban.

A szoborra szerkesztőségünk készséggel fogadja el a legkisebb adományt is és nyugtázza.

Adakoztak:

Platsko Györgyné	1 frt.
Mester Lajos (Calarasch)	1 „
Utolsó kimutatásunk	8 „

Összesen: 10 frt.

Helyi és vidéki hírek.

Kérelem. Lapunk azon tisztelt előfizetőit, kik előfizetési díjaikkal még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük hátrálékaik mielőbbi szíves beküldésére.

Időjárás. Vasárnap óta ismét esős és hűvös időnk van. Felső-Tömösön vasárnap délnél már hó-pelyhek szállingóztak, — mint onnan értesítik lapunkat.

Megyei ügyek. Brassó megye közigazgatási bizottsága tegnap d. e. rendes havi ülését tartotta, melyről részletesen csak jövőre fogunk referálni. Addig csak megemlíjük, hogy ezen gyűlésen egyetlen választott tag sem volt jelen, a mi megyénkben még nem történt. A gyűlés a b.- ujfalusi s krizbai határon hivatalos hajtóvadászatot rendelt el farkasokra, melyek ott garázdálkodnak.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Bisztray Károly tviszéki bíró nyugdíjazása által megürült törvényszéki bírói állásra Draxler Gusztáv helybeli kir. aljárásbíró nevezte ki. Ez által most egy albirói állás ürt meg a helybeli kir. járásbírósnál.

Kikeresztelkedés. Szombati Adolf m. k. belépő-állomás-vezető Ó-Sánczon Vasárnap d. e. öt tagu családjával együtt Felső-Tömösön áttért az izr. vallásról a róm. kath. vallásra.

Dalárdánk rendkívüli, kehely felavató estélye tényleg e hó 14-én fog megtartatni. Nem kételkedünk benne, hogy ezen estélynek fényes erkölcsi és anyagi sikere lesz.

Athelyezés. A király Habrovsky Frigyes alezredes, a 24-dik honvéd gyalogfeldandár 1 zászlóaljja parancsnokának, a 18. honvéd gyalogfeldandár 1 zászlóaljához való áthelyezését rendelte el. Városunk közönsége sajnálattal fog e hírről értesülni.

25 éves jubileum. Mutzig és Slaminek helybeli kitűnő hírnévnek örvendő szalámi-gyári czég, mely már több ízben nyert első rangú kitüntetést s legújabbban Köln városa által az ezüst éremmel lett kitüntetve, a napokban ünnepelte üzlete 25 éves fennállásának jubileumát. Ez alkalomból pénteken fényes lakomát rendezett, melyhez a czég több barátja volt hivatalos. A sokoldalú ovatiók után szívélyes felköszöntők tartattak ezen tiszteességes, ernyedetlen szor-

galommal és becsületes munka által emelkedett czége még kétszer 25 évi fennmaradásra; felköszöntötték az üzlet megalapítóját, az öreg Slaminekét és végül a szeretetreméltó háziasszonyt. A kedélyes házimulatságnak csak a késő éjjeli órákban lett vége. — Részünkről is gratulálunk e szép ünnepélyéhez e kitűnő czégnek!

Közbiztonságok Hétfaluban. A földmívelési miniszter Bácsfalu, Türkös, Csernátfalú, Hosszúfalú községek, valamint Tatrag, Zajzon és Pürkerez községek részére egy-egy közös vágóhid létesítését rendelte el, melyek még ez év végeig megnyitandók.

Kis-Küküllő megye közigazgatási bizottságának e hó 5-én tartott üléséről tárgyhalmaz miatt csak jövő számunkban referálhatunk.

Pénztáros választás. „A kis küküllő megyei kiségitő takarékpénztári szövetkezet”-nél lemondás folytán megürült pénztárosi állást az igazgatóság f. hó 7-én tartott, ülésében a részvényeseknek egyhangú szavazatával, Pekry Dénes, nagybirtokossal töltötte be. — Gratulálunk!

„Assotiatíunea.” Ugyan mi lehet az, Badea Juon, kérde a fogarasi román-atyafi a szomszédjától. Nem értem én ezt a szót; már hogyan érteném, mikor a „Gazeta” gazdája is azt vallotta Fogarason, hogy mit jelent az a szó. Tudom én, szomszéd, felelé Badea Juon. Hát olyan valami, a mire pénzt kérnek, melyből a mi uraink leánygyermekai számára N. Szebenben nagy iskolát csináltak. Hát nekünk mikor építnek, kérde a szomszéd? Mikor mi is urak leszünk, midőn tudni fogjuk, hogy mi az az Assotiatíunea. Addig adnak nekünk — így kérte a „Gaz.” gazdája — piros, az az hogy nyomtatott papírost, hogy is mondotta csak? Igaz, így: Carteá. Minden földész kap egy könyvet. Mi az ára? Csak öt forint. Minden évben? Igen, minden évben. „Vai dracului!”

Megsemmisített értékpapír. Brassóban 1889. febr. 28-án 1000 frtról szóló gr. Haller Jánosné, b. Vay Anna által, gr. Haller József rendeletére kibocsátott, hévízi gr. Haller János által elfogadott s 1889. május 28-án volt fizetendő váltó.

A szájs- s körömfájás megyénkben a hivatalos kimutatás szerint következő községekben fordult elő: Brassó, Rozsnyó, Szentpéter, Szász-Magyaros, Földvár, Krizba, Keresztényfalva, Botfalú s Vidombák, — mindenütt a szarvasmarhák között.

A bukaresti magyar naptár kiadója felkéri ezen a naptár ivtartóit, szíveskednének az előfizetési ivatek hozzá beküldeni. Előfizetést e naptárra kivételesen lapunk szerkesztősége is elfogad. Az Emke igazgató választmánya külön felhívást bocsátott ki választmányaikhoz e naptár érdekében, melynek jövedelme az Emke javára fordítottik.

Bátor életmentő. Ritka szép tanujelét adta Simon Mihály csendőrszervező Csikszépvízen, lélekjelenlétének és férfias bátorságának. A mult heti nagy árvizek alkalmával Mátyás István szépvízi lakos egy hidat bontott fel az ár elől, de egy eltévesztett lépéssel az árba zuhant. Jajkiáltásaira Simon Mihály a közel fekvő csendőrlaktanyából a helyszínére sietett, a hol ekkor Mátyás István már a víz alá merült volt. Simon a vízbe vetette magát s vagy 500 méternyi távolságig gázolt az elmerült után, míg egy szerencsés ugrással utólerste s nagy hajjal a partra hozta. A veszedelem színhelyére nagy számmal gyűlt közönség méltó halálkodással fejezte ki köszönetét Simón Mihály derék csendőrszervező bátorsága és önfeláldozása iránt.

Az antwerpeni robbanás. E hó 6-án d. u. az antwerpeni tölténygyárlőpor raktárban iszonyu robbanás történt. A gyárnak mintegy 200 munkása és munkásnője életét veszítette. A felrobbant lőpor meggyújtotta az antwerpeni kőolaj-medenczét is. A tűzörség és katonaság rögtön kivonult a szerencsétlenség színhelyére. A sebesültek igen nagy számmal vannak. A robbanás a tölténygyári műhelyből indult ki, hol 50 millió töltényt készítenek. A robbanás által megölt halottak száma mintegy 200, ezenkívül 80 sebesülte akadtak. A robbanás által kiűtött tűz belé kapott a központi kőolaj raktárba is. A hektárnyi terület egy láng tengert képezett. A lángok 200 méter magasságra csapkodtak föl. Hatvan ezer barrel kőolaj égett el.

A velocipedisták alkalmazása. A belga hadügyi kormányzat a jelenleg tartó hadgyakorlatok alkalmából Antwerpenből, Brüsseltől, Löwenből és Verviersből több kitűnő velocipedező polgárt megfelelő fizetés mellett felfogadott, hogy az egyes csapattestek között a közvetítést végezzék. Az illetők már szept. 1-én megkezdtek működésüket.

Új prágai helytartó. A király Kraus báró csehországi helytartót állásától fölmentette; helyébe Thun Ferencz grófot nevezte ki. Kraus váratlan visszalépése nagy feltűnést keltett.

A strike. A Turin melletti strona-völgyi posztógyári munkások strikejának ügye bartáságos elintézésért nyert a Trompeo képviselőnél Biellában tartott legutóbbi tanácskozások következtében. 3000 munkás ismét megkezdte a munkát. A londoni dock-társulatok igazgatói elfogadták a Mansion-Houseban 8-án tartott értekezlete megállapított javaslatot, hogy a munkabér 1890. január 1-től kezdve hat pencezre emeltesék föl óránként, addig azonban csak öt pence maradjon. A dockokban és kikötőkben dolgozó munkások valamennyien megkezdik a munkát és kötelezik magukat, hogy semmiképp sem bántják azokat a munkásokat, kik nem csatlakoztak a sztrájkhoz. Burns és Tillet elfogadták e javaslatot, de viszont azt kívánják, hogy e dock-igazgatóságok is kötelezzék magukat, hogy a sztrájkolóknak nem lesz semmi bántódásuk. Ezzel a sztrájk megszűnt.

Natalia királyné. Belgrádból távirják, hogy Natalia királyné Yaltából Sulinára császári yachton, Turn-Szeverinbe, Gagarin-féle társulati hajón utazik, utóbbi helyről Belgrádba a királyné a Duna gőzhajózási társaság „Maros” gőzösnél folytatja útját.

Közigazdaság.

Phylloxera konstataltatott legújabbban az erdélyi részekben Bánffy-Hunyad-, Kelesd, Zsobok-, Közep-föld-, Kökényes-, Magyar-Bikal-, Farmas- és Nagy-Almás kolozsmegyei községekben.

A vetések állása az erdélyi részekben.

Tengeri: a magasabb fekvésű helyeken a szárazságtól sokat szenvedett, a korábbiak levelei nagyobb részt megsárgultak, elszáradtak, nem annyira érnek, mint összesülnek. A későbbi vetésűek a fejlődésben elmaradtak s nem is csövezhetnek kellően. Hunyad megye körösbányai járásában és különösen a Maros völgyén kielégítően áll.

Len és kender: Nem sok termelt s nem eléggé magasra nőtt, de jó minőségű.

Burgonya: A szárazságtól fejlődésében megakadt, középtermés várható.

Cukor- s takarmányrépa: A nagy szárazságnál fogva jóval apróbb maradt a rendesnél, lassabban halad fejlődésében. Közepes minőségű termés várható.

Mesterséges kaszálók: Lassan fejlődnek, különösen a luczernások nagyon gyengén sarjadnak, sok helyen kiszáradtak; az eső nagyon jó hatással volt ezekre.

Szőlő: A folytonos szárazság és hőség miatt a gerezek fonyadnak, a szemek nem fejlődnek, hullani kezdenek, különösen sokat szenvednek a nemezebb fajok. Átlag középtermés várható.

Gyümölcs: Általában a termés csak gyenge.

Brassói vasútforgalom.

Vonatindulások: a) Budapest felé: vegyesvonal reg. 5 óra 54 perczkor; gyorsvonal délután 2 óra 15 perczkor; személyvonal este 7 óra 7 perczkor b) Bukarest felé: gyorsvonal reggel 5 óra 35 percz és délután 2 óra 14 perczkor. **Vonatérkezések:** a) Budapest felől: személyvonal délelőtt 9 óra 45 perczkor; gyorsvonal d. u. 2 órakor; vegyesvonal este 8 óra 32 perczkor. b) Bukarest felől: gyorsvonal d. u. 2 óra 5 perczkor s éjjel 10 óra 17 perczkor. Pénteken reggel 7 óra 23 perczkor különvonal érkezik Predeárlól.

Süketeknek. 155 25--50

Egy egyén, a ki egy egyszerű szer által meggyógyult 23 évi süketsegből és fülzugásból, kész annak leírását német nyelven mindenkinek ingyen elküldnie Czim: J. H. Nicholson, Wien XI., Kolingasse 4

Brassói piaci árfoiam.

— A pesti m. keresk. bank jelentése. —

Brassó, 1889. szeptember hó 10-én.

Róman párpénz à 20 frankos	9.42 vétel	9.44 eladás
„ Ezüstpénz à 20 „	9.40 „	9.42 „
Napoleon d'or (aranypénz) . . .	9.45 „	9.47 „
Török lira	10.70 „	10.72 „
Arany	5.58 „	5.60 „
Orosz papirrubel	122.— „	123.— „

Társszerkesztők:

Nagy-Küküllő megye részéről Horváth László (Segesvár.)
Kis-Küküllő megye részéről Gyöngyössi István (D.-Szent-Márton)
Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József.

Szam 4054—1888.

Pályázati hirdetmény.

Nagy-Küküllőmegyébe keblezett Dános nagyközség jegyzői állomására ezennel pályázatot nyitok.

Javadalmazás: 400 frt évi fizetés, 40 frt lakbér az irodai helyiséggel együtt, 25 frt irodai átalány és 30 frt fialletmény és a megállapított munkadíjak.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. §-ban foglalt követelményeknek megfelelőleg, valamint hogy az állam hivatalos nyelvén kívül a román és német nyelveket is bírják, igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezűleg irt pályázati kérvényüket folyó évi szeptember hó 20-áig alólírtához annál bizonyosabban adják be, mivel ellenesetben a később érkező folyamodások figyelembe vételni nem fognak.

A választás Dános községében folyó évi szeptember hó 27-ik napjának déli előtti 9 órája tűzetik ki.

Szegesvár, 1889. aug. hó 27. én.

A keresdi járás főszolgabírója:

(354) 3-3

Fodor, főszolgabíró.

1084.—1889. t. l. k. v.

Arverési hirdetményi kivonat.

A nagy-sinki kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Wolff Mór ügyvéd által képviselt volt nagy-sinkszéki *tiszti nyugdíjalap*, mint végrehajthatónak fogarasi *Kostend Márton* végrehajtást szenvedő elleni 210 frt 40 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a nagy-sinki kir. járásbírósaág területén lévő, Nagy-Sink községe határában fekvő a nagy-sinki 646. sz. telekkönyvkönyvben A + 1—12. 14—19 21, 22, 23, 25. és 26. rendszám. vagyis 751, 5867, 8919, 9011, 9012, 10241, 10937, 11346, 11851/1, 12696, 13525, 13818, 14285, 16679, 16883, 19376, 22329, 23942, 26058, 28032, 28594, 30636, 32319. és 32614. hr. szám alatt felvett

ingatlanokra az árverést 1038 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi október hó 7-ik napján déli előtti 9 órakor alulírt t. l. k. v. h. hivatali helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 103 forint 10 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kifejtett óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

Nagy-Sink, 1889. július hó 9.

A kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság: (330) 1—1 Csernea, kir. albiró.

Legelősebb, legbiztosabb, legjobb s legrégebb

TRÁGYASZER

czukorrépa, komló, szőlő, burgonya, len, vetemények, valamint általában mindennemű mezei termékek számára mely tartós hatású minden földben, a mi bizonyítható számos hírneves mezőgazdasági tekintély nyilatkozatával, — a

concentrált marhatrágya,
(Engrais de boeuf)

melynek nagy szerves szén-sav-, phosphor-sav- és káli-tartalmaért 60% szerves alkatrész mellett kezesség vállalatik.

SAXL TESTVÉREK

első cs. kir. szabad osztrák-magyar concentrált marhatrágya-gyára Temesváron.

Közp. iroda: Wien, III., Rennweg 20/51. Minták s röpiratok ingyen és bérmentve küldetnek.

Zongoratulajdonosoknak!

Németország és Ausztria
(Bécs)

legnagyobb és leghíresebb **zongoraépítési-intézeteiben** működött s a **zongora-mechanika** legújabb vívmányaiban s javításaiban teljesen jártas

zongora-technikus

tisztelettel ajánlkozik mindennemű zongora-javításokra, szerkezet-változásra és újonnan eszközözlendő bőrbevonásra. Ugyanez egyuttal

a **legtisztábban hangol minden hangszeret.**

STOBEL JÁNOS,

Brassó,

Szentlélek utca 136.

(356) 4-6

„ALBINA”

takarék- és hitelintézet brassói fióktelepe
leszámitol

jó küldeményeket (rimesse) 6⁰/₁₀-al

engedélyez váltóhiteleket

6¹/₂—7⁰/₁₀ mellett,

mely utóbbiak a pénztári viszonyok szerint és a váltoósszeg időnkénti megfelelő redukálása mellett **ismételten prorongálhatók.**

Bővebbet az intézet irodájában:

Brassóban, főtér 90. szám a., naponként d. e. 8-tól d. u. 2 óráig.

T. cz.

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni, hogy a helybeli piacon
BIESENBERGER & HIEMESCH
törsz. bej. czég alatt, egy
könyv-, mű- és zeneraktárt nyitottunk.

Ajánljuk gazdagon felszerelt raktárunkat az összes szakunkban vágó művekkel. — A megrendeléseket pontosan, minden költség nélkül teljesítjük s egyuttal tudomásra hozzuk, hogy a helybeli tanintézetekben szükséges iskolai könyvekkel el vagyunk látva.

Jegyzeteket ingyen, könyveket és zenedarabokat szives megfigyelésre díjmentesen küldünk.

Kegyes megbízásaikra számítva, ajánljuk magunkat

kiváló tisztelettel

Biesenberger & Hiemesch.

Budapest, 1885.
Nagy dísz oklevél.

Bécs, 1873.
Érdem-érem.

Páris, 1867.
Bronz érem.

London, 1878.
Dísz-oklevél.

Német-alkutka, 1887.
Arany érem.

CSIK JÓZSEF

cs. és kir. kizárólag

szabad. első szerémi

Portland cement- s

vizhatlan mészgyár

Beocsinban.

Központi iroda és raktár: Budapest V., Rudolf-rakpart 8.

ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő közönség becses figyelmébe saját gyártmányu

Portland cement és vizhatlan meszt,

melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítanak.

— Árjegyzék s magyarázat kívátra készséggel megküldetik. —

Kecskemét, 1872
Ezüst érem.

1875. Ujvidék.
Arany érem.

Szeged, 1878.
Érdem-érem.

Trieszt, 1882.
Arany érem.

Gyors és biztos segély gyomor bajok és azok következményei ellen.

Az egészség fenntartása a nedvek s egyszersmind a vérnek is tisztítása s tisztántartására s a legjobb emésztés előmozdítására a legjobb s leghatásosabb szer, a már évek óta ismeretes s közkedvelt

dr. ROSA-féle életbalzsama.

Ez a leghasznosabb s a leggyógyhatásosabb gyógyfüvekből a legnagyobb gondal készítve, teljesen megbízhatóan a legjobbnak bizonyult be mindennemű emésztési bántalmaknál, gyomorgörcsnél, étvágyhiány, savanyu felbőgös, torlódás, aranyeres bántalmak stb., stb.-nel. Ezen kitűnő hatásánál fogva tehát ez már is a legjobbnak bizonyult s a legbiztosabb házi gyógyszerre vált.

Egy nagy üveggel 1 frt, egy kis üveggel 50 kr.

Több ezer elismerő- és dicsőirat van kitéve szives betekintés végett.

Óvás! Hamisítások kikerülése végett mindenkit figyelmeztetek, hogy az én valódi s az eredeti utasítás szerint készített, dr. Rosa-féle életbalzsamom mind egyik palackja két lemez papírba van esomagolva, mely a hosszoldalán a következő felirattal van ellátva: Dr. Rosa-féle életbalzsam Fragner B. gyógyszer-tárából, a fekete sashoz Prágában 205. sz. III. német, cseh, és francia nyelven, s melynek homlokzata az idemellékelt törvényesen letéteményezett védjeggyel van ellátva.

Dr. ROSA életbalzsama valódi minőségben kapható a készítő főraktárában

FRAGNER B.,

gyógyszertárában „a fekete sashoz” Prágában, 205. sz. III., továbbá Brassóban Kellemen Ferenc és Kugler Ede, valamint Budapestén Török József gyógyszerész uraknál. Az osztrák-magyar birodalom valamennyi nagyobb gyógyszer-tára raktáron tartja ezen balzsamot.

Ugyanitt kapható még:

Prágai egyetemes házi-kenőcs,

ezer meg ezer halálra által elismert biztos gyógyszer mindennemű gyuladások sebek és daganatok ellen. Biztos sikerrel alkalmazható a női meggyuladása, tejmegrekedése és keményedésénél, a gyermek választásánál; a genyedéséknél vérdaganatoknál, genyefakadásoknál és pokolvárnál; körömdaganatoknál s az ugynevezett körömméregnél a kézen vagy lábon; keményedéseknél duzzadásoknál, mirigydaganatoknál, szalonnadagnál, holttestnél stb. stb. Minden gyuladás daganat, keményedés, duzzadás a legrövidebb idő alatt gyógyíttatik, a hol azonban már a genyepőződés már beállott, a daganat a legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja és meggyógyítva lesz.

25 és 35 kros szelencékben.

Óvás! Miután a prágai egyetemes házi-kenőcs igen

gyakran utánoztatik, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint egyedül csak általam lesz előállítva. És pedig csak akkor valódi, ha a sárga fémdoboz, melyben foglaltatik vörös haszn

nálatti utasításba (9 nyelven nyomtatva) és két lemez papirosba, mely az idemellékelt védjeggyel van ellátva, van becsomagolva.

Fül-balzsam. A legkipróbáltabb és számos kísérlet által mint legmegbízhatóbb szer ismeretes a nehéz-hallás meggyógyítására, s a teljesen elvesztett hallás visszaszerzésére. — Egy palack ára 1 frt.

Fundatia pentru Scoala - BCU Cluj Napoca